

Mètodes de Recerca en Comunicació

2015/2016

Codi: 103847

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501928 Comunicació Audiovisual	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Amparo Huertas Bailén

Correu electrònic: Amparo.Huertas@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisits

No calen requisits previs.

Objectius

Matèria (Grau de Comunicació Audiovisual)

L'assignatura s'integra dins de la matèria "**Investigació en Comunicació**", formada per les següents assignatures:

- **Mètodes d'investigació en Comunicació**
- *Estudis d'audiència i recepció*: Obligatòria.
- *Gestió de continguts i usabilitat en mitjans interactius generats pels usuaris*: Optativa. Optativa

Rellevància de l'assignatura

L'objectiu de **Mètodes d'investigació en Comunicació** és que l'estudiant obtingui el coneixement i competències bàsiques per a poder desenvolupar (i avaluar els resultats d') una investigació científica a l'àmbit de la comunicació. L'assignatura pretén dotar l'estudiant dels conceptes teòrics i de les tècniques bàsiques que li permetran dissenyar un projecte d'investigació amb rigor científic i, alhora, saber avaluar investigacions de fonts secundàries. El seu temari, a més d'incloure nocions bàsiques sobre el mètode científic, recull també una panoràmica sobre com aquest àmbit s'està desenvolupant a Catalunya i Espanya (tendències).

Aquesta és una assignatura obligatòria. Posteriorment, es complementa amb *Estudis d'audiència i recepció* (també obligatòria) i, a la Menció Multimèdia, amb *Gestió de continguts i usabilitat en mitjans interactius generats pels usuaris* (optativa). Totes tres estan ubicades dins de la matèria "Investigació en Comunicació". Prèviament, l'estudiant ha cursat l'assignatura *Teories de la Comunicació* (dins la matèria Comunicació).

Contribució de l'assignatura a la formació del perfil professional

L'objectiu final de l'assignatura és contribuir a que l'alumne:

(a) pugui afrontar (i avaluar els resultats d' una investigació científica a l'àmbit de la comunicació (saber actuar).

(b) i desenvolupi capacitat crítica i autocrítica davant la pràctica comunicativa (saber ser).

Competències

- Aplicar el pensament científic amb rigor.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar coneixement i habilitats per desenvolupar un treball pràctic o teòric amb base científica.
- Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
- Demostrar esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el temps de manera adequada.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
3. Conèixer i aplicar el mètode científic en la recerca en comunicació audiovisual.
4. Construir un discurs teòric relatiu a una qüestió de recerca.
5. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
6. Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
7. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
8. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
9. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
10. Divulgar els coneixements i innovacions de l'àrea.
11. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
12. Gestionar el temps de manera adequada.
13. Plantejar preguntes científiques i establir hipòtesis relatives a la recerca en comunicació.

Continguts

Introducció: Activitat científica i comunicació

- Característiques generals del mètode científic (investigació bàsica i aplicada)
- Àmbits d'estudi a l'àrea de la comunicació: pràctica professional (producció), legislació, productes audiovisuals (anàlisi audiovisual i de continguts) i públics (audiència i recepció)
- Tipologies i línies d'investigació generals dominants: investigació social (públics) i anàlisi de contingut (productes audiovisuals).
- Sectors d'activitat científica: acadèmica i comercial

Etales del procés científic

- Definició de l'objecte d'estudi (Què volem saber? Contextualització cultural, social, històrica i/o econòmica)
- Desenvolupament del marc teòric (Què se sap sobre això?)
- Disseny metodològic (Com ho podem saber?)
- Anàlisi descriptiu i interpretatiu (Què hem descobert?)

Conceptes bàsics sobre el mètode científic

- Construcció del marc teòric, models de comunicació (teories) i epistemologia (conceptes)
- Hipòtesi
- Variables (Tipologia)

- Univers / Mostra-Corpus

Investigació social (usos, consum, interpretació, percepció, opinions,...)

- Mètodes qualitatius: observació etnogràfica, focus group, entrevista en profunditat, història de vida
- Mètodes quantitativs: enquesta-sondeig (estadística), qüestionari, investigació experimental.
- Triangulació: fusió quantitativs i qualitativs.

Anàlisi de continguts (discurs, representacions, estereotips,...)

- Mètodes qualitatius: anàlisi retòric, narratiu i semiòtic. Estudi de cas
- Mètodes quantitativs.
- Triangulació: fusió quantitativs i qualitativs

La investigació sobre comunicació a Catalunya i Espanya

- Línies d'investigació: Tendències (Social Media)
- Fonts d'informació disponibles: revistes científiques i altres suports de difusió

Metodologia

El desenvolupament de l'assignatura implica la realització de diferents tipus d'activitats formatives:

Activitats dirigides

- Classes magistrals: explicació general del contingut que inclou l'assignatura
- Seminaris. El seu objectiu és aprofundir -amb treballs en grup/individuals i activitats específiques- sobre aspectes bàsics a partir de l'anàlisi i la reflexió.
- Pràctiques al Laboratori. El principal objectiu és que l'alumne comprovi com es desenvolupa una investigació a partir del disseny d'un projecte propi.

Activitats supervisades

- Tutories presencials individuals o en grup. La seva finalitat és resoldre problemes d'aprenentatge.

Activitats autònomes

- Els estudiants hauran de fer les lectures indicades com a obligatòries i totes les activitats planificades per un correcte desenvolupament dels seminaris i les pràctiques al laboratori; a més de l'estudi amb una lectura comprensiva de la bibliografia bàsica.

En total, hi participen 3 professors. El primer s'encarrega de les classes magistrals i l'activitat de reavaluació, i tots tres desenvolupen la resta d'activitats en grups d'uns 25 estudiants.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport TIC	15	0,6	4, 9
Pràctiques de laboratori	22,5	0,9	1, 2, 4, 7, 8, 11, 12
Seminaris de discussió i debat de casos (produccions audiovisuals) i articles científics	15	0,6	4, 7, 9, 10, 11, 13

Tipus: Supervisades			
Tutories (activitat presencial individual o en grup orientada a resoldre problemes d'aprenentatge)	7,5	0,3	5, 6, 7, 8
Tipus: Autònomes			
Estudi: Lectura i síntesi de documents científics	37,5	1,5	2, 4, 5, 9, 11
Preparació pràctiques laboratori	15	0,6	1, 2, 7, 12
Realització de treballs encarregats per al desenvolupament dels seminaris	30	1,2	1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Avaluació

Les competències d'aquesta assignatura s'avaluaran mitjançant diferents procediments:

- Examen escrit (30%)
- Treballs (20%)
  - Treballs (a): realitzats a les sessions teòriques (10%)
  - Treballs (b): lliurats als seminaris (10 %)
- Proves pràctiques laboratori (40%)
- Participació activa en els seminaris (10%)

La nota final serà la suma de la puntuació obtinguda.

Les darreres tres setmanes del curs es dedicaran a activitats de reavaluació, a les quals es podran acollir els estudiants (amb assistència regular a totes les activitats programades) que compleixin les següents condicions:

- a) Que hagin obtingut una nota final global entre 4 i 4,9 (a partir de tutories individuals i tenint en compte la situació personal, s'indicarà la realització de treballs que permetran superar l'assignatura). Aquesta activitat permetrà obtenir un 5, però mai baixar la nota.
- b) Que hagin obtingut una nota final global superior a 8 (prova oral). Aquesta activitat pot comportar, si s'escau, una baixada de la nota global.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen escrit	30%	3	0,12	1, 4, 5, 8, 9, 12
Lliuraments sessions teòriques	20%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13
Proves pràctiques laboratori	40%	2,5	0,1	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

Bàsica:

Sobre tot el temari:

- Wimmer, R.D. y Dominik, J.R. (1996). *La investigación científica de los medios de comunicación. Una Introducción a sus métodos*. Barcelona: Bosch.

Temes 1, 2 i 3.

- Igartua, J.J. y Humanes, M. L. "El método científico aplicado a la investigación en comunicación social". *Aula abierta. Lecciones básicas*. Portal de la Comunicación, InCom. Disponible en: http://www.portalcomunicacion.com/uploads/pdf/6_esp.pdf

Temes 4 i 5.

- Huertas Bailén, A. "De la medición de la audiencia al conocimiento de los públicos". *Aula abierta. Lecciones básicas*. Portal de la Comunicación, InCom. Disponible en: http://portalcomunicacion.es/uploads/pdf/22_esp.pdf

- Gaitán, J.A. y Piñuel, J.L. (1998). *Técnicas de investigación en comunicación social. Elaboración y registro de datos*. Madrid: Síntesis

- Casseti, F. y Di Chio, F. (1999). *Análisis de la televisión. Instrumentos, métodos y prácticas de investigación*. Barcelona: Paidós.

Tema 6

- Martínez Nicolás, M.A. y Saperas, E. (2011). 'La investigación sobre Comunicación en España (1998-2007). Análisis de los artículos publicados en revistas científicas'. *Revista Latina de Comunicación Social*. Disponible en: http://www.revistalatinacs.org/11/art/926_Vicalvaro/05_Nicolas.html

Complementària:

- Berger, Peter L. (2004) *Invitació a la sociologia*. Una perspectiva humanística. Barcelona: Herder

- Cuesta, U. (2000) *Psicología social de la comunicación*. Madrid: Catedra

- Huertas, A. (2002) *La audiencia investigada*. Barcelona: Gedisa.

- Igartua, J.J. (2006) *Métodos cuantitativos de investigación en comunicación*. Barcelona: Ed. Bosch.

- Jensen, K.B. y Jankowski, N.W. (1993) *Métodos cualitativos de investigación en comunicación de masas*. Barcelona: Ed. Bosch

- Kellner, Douglas (2011) *Cultura mediática. Estudios culturales, identidad y política entre lo moderno y lo posmoderno*. Madrid: AKAL /Estudios Visuales

- Sanchez N., J.L. (1997) *Crítica de la seducción mediática*. Madrid: Tecnos.

- Silverstone. R. (2004) *¿Por qué estudiar los medios?* Buenos Aires: Amorrortu Editores

Links d'interès:

Consell de l'Audiovisualde Catalunya (CAC): <http://www.cac.cat/>

Base de dades de Tesis Doctorals: <https://www.educacion.gob.es/teseo/irGestionarConsulta.do>